

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 70/98

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jána Klučku a sudcov JUDr. Viery Mrázovej a JUDr. Tibora Šafárika v konaní o prijatom podnete K. N., bytom Ú., zastúpenej advokátom J. F., T., vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní sp. zn. E 679/97 na svojom neverejnom zasadnutí 13. januára 1999 takto

r o z h o d o l :

Okresný súd Košice-okolie svojím postupom v konaní sp. zn. E 679/97 p o r u š i l základné právo K. N. na prerokovanie svojej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 22. septembra 1998 doručené podanie K. N. (ďalej len „navrhovateľka“), bytom Ú., zastúpenej advokátom

JUDr. J. F., T., označené ako „Návrh týkajúci sa porušenia práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR“. Vychádzajúc z jeho obsahu a petitu ho ústavný súd posúdil ako podnet podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorým fyzická osoba namietala prietahy v konaní Okresného súdu Košice-okolie vo veci výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí sp. zn. E 679/97. Navrhovateľka vo svojom podnete o. i. uviedla: „Návrhom zo dňa 22. októbra 1997 som sa domáhala výkonu rozhodnutia odňatím dieťaťa na základe rozsudku Okresného súdu vo Vranove nad Topľou z 5. decembra 1996 sp. zn. 2 Nc 385/96 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 31. júla 1997 sp. zn. 4 Co 127/97. V tomto konaní súd sa snažil odňať maloleté dieťa a dať mi ho do výchovy. Podľa môjho názoru však nekonal dôsledne tak, aby rýchlo a bezodkladne realizoval výkon rozhodnutia. Výkon rozhodnutia z hľadiska ustanovení § 251 a nasl. OSP sa podľa môjho názoru mal vykonať bez prietáhov, pretože sa už vykonáva právoplatné a vykonateľné základné rozhodnutie, o ktorom niet žiadnych pochybností. Výkon rozhodnutia nesmie byť na ujmu moju a dieťaťa. Má byť účinné a rýchle. Domnievam sa, že prvostupňový súd nekoná vo veci bez prietáhov a preto žiadam, aby ste o mojom návrhu konali a rozhodli.

Som toho názoru, že jedine štátna moc, ktorú v danom prípade reprezentuje súd, je oprávnená realizovať výkon rozhodnutia. Svojmocne nie som schopná si zabezpečiť odňatie dieťaťa, vzhľadom na obštrukcie povinného, môjho manžela. Tieto obštrukcie sú zrejme z hore uvedených súdnych spisov, ktoré žiadam, aby si Ústavný súd pripojil.

Po vykonaní dokazovania navrhujem, aby Ústavný súd SR vydal toto:

r o z h o d n u t i e

Právo K. N. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR nečinnosťou Slovenskej republiky, zastúpenej Okresným súdom Košice-okolie, v konaní o výkon rozhodnutia odňatím mal. M. N... vo veci pod sp. zn. E 679/97 bolo porušené“.

Na výzvu ústavného súdu sa k prijatému podnetu navrhovateľky vyjadril aj Okresný súd Košice-okolie, ktorý vo svojom písomnom vyjadrení z 11. novembra 1998 (Spr. 862/98) o. i. uviedol: „Návrh na výkon rozhodnutia, ktorý je na našom súde vedený pod sp. zn. E 679/97, bol podaný dňa 23. 10. 1997. Ráno toho istého dňa sudkyňa JUDr. H. nariadila predloženie spisu odvolaciemu súdu vo veci E 127/97, kde predmetom konania bolo tiež odňatie maloletého M. N. podľa predbežného opatrenia a k tomuto spisu boli pripojené aj spisy, ktoré tvorili titul pre výkon rozhodnutia vo veci E 679/97. V odvolaní totiž otec namietal, že matka dieťa nevidela od mája 1996 a pri realizácii výkonu dňa 16. 7. 1997 za prítomnosti príslušníkov polície matku dieťa nespoznalo, preto navrhoval nariadiť znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie na skutočnosť, či je vhodné odovzdať dieťa matke bez toho, aby to malo dopad na jeho zdravý vývoj. Preto náš súd nerealizoval výkon rozhodnutia až do rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci E 127/97, pretože dokazovanie vo veci E 679/97 by bolo totožné s dokazovaním, ktoré mohol nariadiť, alebo sám vykonať odvolací súd vo veci E 127/97.

Odvolací súd dňa 28. 11. 1997 rozhodol tak, že potvrdil uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia vo veci E 127/97 a celý spis vrátil nášmu súdu dňa 23. 1. 1998.

Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 2. 1998. Už 16. 2. 1998, teda ešte pred právoplatnosťou uznesenia KS bol otec vyzvaný na odovzдание maloletého M. matke pod hrozbou poriadkových opatrení. Výzvu prevzal dňa 20. 2. 1998 v K. na ul... Na výzvu však nereagoval, aj keď sa medzitým advokáti oboch účastníkov spojili a bol určený termín prevzatia dieťaťa na deň 14. 3. 1998. Keďže otec dieťa neodovzdal, súd dňa 31. 3. 1998 uložil otcovi pokutu v sume 2.000,- Sk a toto uznesenie otec prevzal až 20. 4. 1998. V ten istý deň podal odvolanie proti uzneseniu, ku ktorému pripojil fotokópie správ o zdravotnom stave dieťaťa. Napriek odvolaniu otca súd dňa 30. 4. 1998 prostredníctvom predsedu súdu začal realizovať výkon odňatím dieťaťa, najprv v K. č. 82, kde sa mal otec s dieťaťom vtedy zdržiavať, ale dieťa sa v dome nenachádzalo, preto sa pokračovalo vo výkone v K. na ul..., kde otec býva, ale ani v tomto byte nebol nikto zastihnutý. Ďalší pokus o výkon bol vykonaný dňa 19. 6. 1998, ktorý bol opäť neúspešný, pretože sa otec ani dieťa v K. č. 82 nenachádzali.

Medzitým dňa 23. 3. 1998 napadla na náš súd obžaloba na otca M. N. pre trestný čin marenia výkonu súdneho rozhodnutia a trestný čin ublíženia na zdraví. Túto obžalobu sme Vám už zaslali v odpovedi na Vaše dožiadanie vo veci Rvp 429/98. V trestnej veci vedenej na našom súde pod sp. zn. 4 T 127/98 bol vydaný trestný rozkaz dňa 29. 4. 1998. Dňa 2. 6. 1998 otec podal v trestnom konaní odpor, preto bol vo veci určený termín pojednávania na deň 6. 11. 1998. Pojednávanie bolo odročené pre neprítomnosť otca, ktorý oznámil, že je práceneschopný. Súd teraz skúma, či skutočne bol otec práceneschopný. V prípade, že nebol, bude zrejme vzatý do väzby, pretože sa vyhýba trestnému konaniu. Pre účely trestného konania bol náš spis E 679/97 pripojený k spisu 4 T 127/98 a z toho dôvodu sa od posledného pokusu o výkon rozhodnutia, teda od 19. 6. 1998 vo veci nekonalo a spis nemohol byť predložený odvolaciemu súdu v dôsledku odvolania otca voči uzneseniu o uložení pokuty. Okrem toho vodič Okresného súdu Košice-okolie, bez účasti ktorého nie je možné zrealizovať odňatie dieťaťa je práceneschopný od 12. 10. 1998 až doposiaľ.

Pri realizácii výkonu rozhodnutia sa okrem ust. OSP súd riadil aj inštrukciou č. 4 zo 7. júla 1965, ktorej fotokópiu pripájam.“

Obaja účastníci konania o podnete súhlasili s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

Ústavný súd pri rozhodovaní o podnete navrhovateľky vychádzal z písomného vyjadrenia Okresného súdu Košice-okolie, ako aj z obsahu vyžiadaného súdneho spisu vo veci sp. zn. E 679/97, pričom v súlade s § 31 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov vykonal dôkazy nevyhnutné na zistenie skutočného stavu veci.

II.

Pokiaľ ide o právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov súdom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je pod konaním, v ktorom sa takáto vec prerokováva, potrebné rozumieť nielen konanie prvostupňového súdu, ale aj odvolacieho a dovolacieho súdu, ďalej konanie v správnom súdnictve, ako aj konanie o výkon rozhodnutia. Tento právny názor ústavného súdu vychádza z toho, že ani ústava a ani procesné predpisy upravujúce činnosť súdov v občianskych a trestných veciach nevynímajú z ich povinnosti konať bez zbytočných priet'ahov žiadnu vec, ktorej môže byť poskytnutá súdna ochrana.

Pri hodnotení, či v súdnom konaní E 679/97 došlo k zbytočným priet'ahom, a teda k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd zoberal do úvahy najmä tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, správanie sa účastníka súdneho konania a postup súdu. Ústavný súd vychádzajúc z judikatúry štrasburských orgánov pri posudzovaní skutočnosti, či v označenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, zohľadnil aj samotný predmet konania a vplyv priet'ahov v konaní na vzájomné vzťahy jeho účastníkov.

1. Vo veci vedenej na Okresnom súde Košice-okolie sp. zn. E 679/97 nešlo o právne a fakticky zložitú vec, nakoľko predmetom súdneho konania bol len výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí. V danom prípade išlo o rozsudok Okresného súdu vo Vranove nad Topľou z 5. decembra 1996 (sp. zn. 2 Nc 385/96), ktorý bol po odvolaní manžela sťažovateľky potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 127/97 z 31. júla 1997. Uvedenými rozsudkami bol maloletý M. N. zverený do výchovy svojej matky K. N., pisateľky podnetu na ústavný súd. Právnu úpravu postupu súdu v konaní o výkon takéhoto rozhodnutia predstavujú § 272 a 273 Občianskeho súdneho poriadku, ako aj Inštrukcia ministerstva spravodlivosti č. 4 zo 7. júla 1965 č. 734/65-L-MS, ktorou sa upravuje postup pri výkone rozhodnutia o výchove maloletých detí (zverejnená v čiastke 6-7/1965 Zbierky inštrukcií a oznámení ministerstva spravodlivosti). Keďže v danom prípade nešlo o právne a fakticky zložitú vec, ústavný súd v postupe Okresného súdu Košice-okolie nezistil žiadne zbytočné priet'ahy spôsobené týmito skutočnosťami.

2. Pokiaľ ide o správanie sa účastníčky súdneho konania o výkon rozhodnutia K. N., táto sa na Okresný súd Košice-okolie so svojím návrhom o výkon rozhodnutia odňatím maloletého dieťaťa obrátila 23. októbra 1997, pričom rozsudok o zverení maloletého syna do jej výchovy nadobudol právoplatnosť 17. októbra 1997. Z vyžiadaného súdneho spisu vo veci vedenej pod sp. zn. E 679/97 ústavný súd nezistil žiadne prietahy v konaní Okresného súdu Košice-okolie, ktoré by boli spôsobené nedostatočnou súčinnosťou či dokonca pasivitou navrhovateľky v tejto veci. Z vyžiadaného súdneho spisu naopak vyplynulo, že navrhovateľka poskytovala všetku potrebnú súčinnosť pri pokusoch o odňatie dieťaťa jeho otcovi v K. 30. apríla 1998 a v K. na ulici... dňa 19. júna 1998. Okrem toho sa navrhovateľka viackrát domáhala tak aktívneho konania, ako aj skorého rozhodnutia okresného súdu vo svojej veci, o čom o. i. svedčí jej podanie na Okresnú prokuratúru Košice-okolie z 25. novembra 1997, list Okresnému súdu Košice-okolie z 2. januára 1998, ako aj jej sťažnosť na prietahy v konaní Okresného súdu Košice-okolie z 20. mája 1998. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nezistil žiadne prietahy v konaní, ktoré by bolo možné pripísať na vrub nedostatočnej súčinnosti či dokonca pasivity navrhovateľky, účastníčky súdneho konania o výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí sp. zn. E 679/97.

3. Ďalšie kritérium, ktoré ústavný súd v konaní o podnete navrhovateľky použil, bolo, či k zbytočným prietahom v konaní sp. zn. E 679/97 nedošlo v dôsledku samotného postupu Okresného súdu Košice-okolie, ako to vo svojom podnete namietala aj navrhovateľka. Táto podala návrh na výkon rozhodnutia odňatím maloletého dieťaťa 23. októbra 1997, avšak Okresný súd Košice-okolie prvý úkon v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí (písomnú výzvu povinnému na podrobenie sa výkonu rozhodnutia podľa § 272 ods. 2 OSP) urobil až 16. februára 1998, t. j. približne tri mesiace a tri týždne po napadnutí veci. Pri zdôvodnení takéhoto postupu Okresný súd Košice-okolie vo svojom písomnom vyjadrení z 11. novembra 1998 uviedol: „Návrh na výkon rozhodnutia, ktorý je na našom súde vedený pod sp. zn. E 679/97, bol podaný dňa 23. 10. 1997. Ráno toho istého dňa sudkyňa JUDr. H. nariadila predloženie spisu odvolaciemu súdu vo veci E 127/97, kde predmetom konania bolo tiež odňatie maloletého M. N. podľa predbežného opatrenia a k tomuto spisu boli pripojené aj spisy, ktoré tvorili titul pre výkon rozhodnutia vo veci E 679/97. V odvolaní totiž otec namietal, že matka dieťa nevidela od mája 1996 a pri

realizácii výkonu dňa 16. 7. 1997 za prítomnosti príslušníkov polície matku dieťa nespoznalo, preto navrhoval nariadiť znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie na skutočnosť, či je vhodné odovzdať dieťa matke bez toho, aby to malo dopad na jeho zdravý vývoj. Preto náš súd nerealizoval výkon rozhodnutia až do rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci E 127/97, pretože dokazovanie vo veci E 679/97 by bolo totožné s dokazovaním, ktoré mohol nariadiť, alebo sám vykonať odvolací súd vo veci E 127/97.

Odvolací súd dňa 28. 11. 1997 rozhodol tak, že potvrdil uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia vo veci E 127/97 a celý spis vrátil nášmu súdu dňa 23. 1. 1998.

Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 2. 1998. Už 16. 2. 1998, teda ešte pred právoplatnosťou uznesenia KS bol otec vyzvaný na odovzдание maloletého M. matke pod hrozbou poriadkových opatrení“.

Z vyžiadaného súdneho spisu však ústavný súd zistil aj iné (a odlišné) zdôvodnenia nekonania Okresného súdu Košice-okolie v uvedenej lehote. V liste adresovanom navrhovateľke a označenom ako „Právna pomoc vo veci výkonu rozhodnutia“ (Spr. 862/97 z 15. januára 1998) Okresný súd Košice-okolie uviedol: „Okrem konania E 127/97 vedie sa na našom súde aj ďalšie konanie E 679/97, kde je predmetom konania Váš návrh na výkon rozhodnutia odňatím dieťaťa a titulom pre výkon rozhodnutia rozsudok v konaní 2 Nc 385/96. Váš návrh došiel súdu dňa 23. 10. 1997. Vzhľadom k tomu, že sudkyňa JUDr. H., ktorej bol spis E 679/97 pridelený bola počnúc 1. 1. 1998 pridelená na stáž na Krajský súd v Košiciach, nebol vo veci vykonaný ešte žiadny úkon“. Napokon v odpovedi na sťažnosť navrhovateľky na preťahy v konaní sp. zn. E 679/97 Okresný súd Košice-okolie 22. júna 1998 (Spr. 2063/97) uviedol: „Návrh na výkon rozhodnutia bol doručený súdu dňa 23. 10. 1997. Práve v ten deň však sudkyňa postúpila na KS v dôsledku odvolania otca spis, ktorým bolo tiež nariadené odňatie maloletého M., a to vo veci E 127/97. Vzhľadom na to, že ide v podstate o totožný predmet konania, bolo potrebné vyčkať na rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia. Uznesenie bolo doručené nášmu súdu dňa 23. 1. 1998“.

Z uvedeného vyplynulo, že hlavná argumentácia Okresného súdu Košice-okolie, ktorou zdôvodňoval svoje „nekonanie“ v uvedenom období, spočívala v tom, že čakal na rozhodnutie Krajského súdu Košice ako súdu odvolacieho vo veci sp. zn. E 127/97, nakoľko: „dokazovanie vo veci E 679/97 by bolo totožné s dokazovaním, ktoré mohol nariadiť alebo sám vykonať odvolací súd vo veci E 127/97“, resp. keďže išlo o: „totožný predmet konania, bolo potrebné vyčkat’ na rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia“. Ústavný súd v súvislosti s uvedeným predovšetkým zisťoval, či Okresnému súdu Košice-okolie v začatí konania o výkone rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa bránila konkrétna zákonná prekážka, a dospel k záveru, že tomu tak nie je. Ohľadom spätosti konaní E 127/97 a E 679/97 vedených pred Okresným súdom Košice-okolie ústavný súd uvádza, že tieto konania (hoci sa týkali tej istej veci) sa v okamihu podania návrhu na výkon rozhodnutia Okresného súdu vo Vranove nad Topľou v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove nachádzali v rôznych štádiách konania, pričom postup v konaní E 127/97 Okresnému súdu Košice-okolie nebránil (a ani nevytváral žiadnu prekážku) v konaní E 679/97. Zatiaľ čo v konaní E 127/97 išlo o odvolanie manžela navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Košice-okolie z 2. júla 1997 o odňatí dieťaťa jeho otcovi a jeho odovzdanie matke K. N. (toto uznesenie následne potvrdil Krajský súd v Košiciach 28. novembra 1997), v konaní sp. zn. E 679/97 išlo len o postup súdu predchádzajúci samotnému nariadeniu výkonu rozhodnutia. Podľa právneho názoru ústavného súdu konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu (Krajského súdu v Košiciach) proti uzneseniu Okresného súdu Košice-vidiek o nariadení odňatia maloletého dieťaťa otcovi a jeho odovzdanie matke (vo veci sp. zn. E 127/97) tomu istému súdu nebránilo prijať žiadne opatrenie predchádzajúce samotnému výkonu rozhodnutia v konaní E 679/97.

Pokiaľ ide o ďalší z argumentov uvedených Okresným súdom Košice-okolie, t. j. že dokazovanie, ktoré mal krajský súd vykonať vo veci sp. zn. E 127/97, by bolo totožné s dokazovaním, ktoré by vykonal aj okresný súd vo veci sp. zn. E 679/97, Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací vo veci sp. zn. E 127/97 uviedol: „ďalšie dokazovanie ktorého sa otec domáha, t. j. najmä znalecké dokazovanie, by bolo možné vykonať už len v prípadnom konaní začatom na jeho návrh o zmenu umiestnenia maloletého dieťaťa. Avšak

ani podanie tohto návrhu by nemalo vplyv na uskutočnenie výkonu rozhodnutia, pretože pre súdny výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí nemožno použiť ustanovenia o odklade výkonu rozhodnutia podľa § 266 OSP (§ 272 ods. 1)“. Okrem toho v tom štádiu konania, v ktorom sa vec sp. zn. E 679/97 v uvedenom období na Okresnom súde Košice-okolie nachádzala, sa žiadne dokazovanie nevyžadovalo. Z uvedených dôvodov ústavný súd takto zdôvodnené nekonanie Okresného súdu Košice-okolie v lehote od 23. októbra 1997 do 16. februára 1998 hodnotil ako zbytočný priet'ah v konaní.

Následný postup a časový sled uskutočňovania ďalších úkonov Okresného súdu Košice-okolie od 16. februára 1998, t. j. výzva otcovi na odovzdanie dieťaťa matke, rozhodnutie o uložení pokuty otcovi dieťaťa 31. marca 1998, uznesenie o odňatí dieťaťa z rodinného prostredia otca z 30. apríla 1998, ako aj pokusy o odňatie dieťaťa 30. apríla 1998 a 19. júna 1998, ústavný súd posúdil tak, že k nim došlo (dochádzalo) bez zbytočných priet'ahov.

Nekonanie Okresného súdu Košice-okolie od 19. júna 1998 Okresný súd Košice-okolie zdôvodnil takto: „Pre účely trestného konania bol náš spis E 679/97 pripojený k spisu 4 T 127/98 a z toho dôvodu sa od posledného pokusu o výkon rozhodnutia, teda od 19. júna 1998 vo veci nekonalo a spis nemohol byť predložený odvolaciemu súdu v dôsledku odvolania otca voči uzneseniu o uložení pokuty. Okrem toho vodič Okresného súdu Košice-okolie, bez účasti ktorého nie je možné zrealizovať odňatie dieťaťa, je práceneschopný od 12. októbra 1998 až doposiaľ“.

Svoje ďalšie nekonanie od 19. júna 1998 Okresný súd Košice-okolie zdôvodnil jednak prebiehajúcim trestným konaním voči otcovi dieťaťa (4 T 127/98) pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 171 ods. 3 Trestného zákona a trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, jednak dlhotrvajúcou práceneschopnosťou vodiča Okresného súdu Košice-okolie. Ústavný súd aj tieto argumenty vyhodnotil a dospel k záveru, že nekonanie okresného súdu pri ďalších výkonoch rozhodnutia o odňatí dieťaťa zdôvodňované práceneschopnosťou vodiča Okresného súdu Košice-okolie možno považovať za ďalší zbytočný priet'ah v konaní, nakoľko každý

účastník súdneho konania má právo, aby konanie v jeho veci (vrátane výkonu rozhodnutia) prebiehalo bez zbytočných priet'ahov, takže nemôže byť závislé ani od zdravotného stavu sudcov, resp. súdnych zamestnancov.

4. Pri posudzovaní zbytočných priet'ahov v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí pred Okresným súdom Košice-okolie sp. zn. E 679/97 ústavný súd napokon zobral do úvahy aj jeho predmet a účel (t. j. opätovné spojenie rodiča a dieťaťa a obnovenie ich normálnych vzťahov), ako aj povahu a rozsah ujmy, ktorá na ich vzájomných vzťahoch vzniká v dôsledku zbytočných priet'ahov v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí. Ústavný súd v tejto súvislosti zohľadnil aj judikatúru štrasburských orgánov, ktorá o. i. potvrdzuje, že v špecifických prípadoch je pri posudzovaní doby konania pred súdnymi orgánmi potrebné brať do úvahy nielen celkovú zložitosť prípadu, postup účastníka súdneho konania, ako aj postup príslušného súdu, ale tiež samotný predmet konania, t. j. čo je pre účastníka konania v tomto konaní v stávke - „at stake“ (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „Súd“) z 31. marca 1987, X. v. France, rozsudok Súdu z 20. marca 1989, Bock v. Germany, rozsudok Súdu z 31. marca 1992, X. v. France, rozsudok Súdu z 26. apríla 1994, Vallée v. France, rozsudok Súdu z 8. februára 1996, A. and others v. Denmark a i.). Medzi tie veci pri posudzovaní dĺžky konania, u ktorých sa zohľadňuje aj predmet konania, judikatúra štrasburských orgánov zaradila aj vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi, takže konaniu o nich majú príslušné súdne orgány venovať „mimoriadnu starostlivosť, nakoľko akékoľvek procesné omeškanie v takejto veci môže mať za následok de facto rozhodnutie o otázke predloženej súdu“ (rozsudok Súdu z 8. júla 1987, H. v. United Kingdom, para. 85).

Osobitnú povahu týchto vzťahov aj v kontexte práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov uznal aj ústavný súd, keď vo veci sp. zn. II. ÚS 40/97 uviedol: „Výchovné pôsobenie matky je... nezastupiteľné a neodôvodnené zotrvávanie vo výchovnom zariadení môže výrazným spôsobom zasiahnuť do života mladého človeka“.

Vychádzajúc z uvedených kritérií a berúc do úvahy, že odlúčenie dieťaťa od matky trvá už od 31. júla 1995, takže akékoľvek ďalšie zbytočné priet'ahy v konaní o výkon

rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa môžu vo vzťahoch medzi matkou a jej dieťaťom viesť k ťažko odstrániteľnej či dokonca nezvratnej ujme, a berúc do úvahy taktiež potrebu mimoriadnej starostlivosti, ktorú by súdne orgány takýmto konaniam mali venovať, ústavný súd rozhodol, že Okresný súd Košice-okolie v konaní sp. zn. E 679/97 o výkon rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa porušil základné právo K. N. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. januára 1999